

VEKOP-7.3.4-17 Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért

1. sz. melléklet Szakmai terv

**Pályázat címe:
Az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár szolgálata a
köznevelés eredményessége érdekében**

**Pályázó:
Erdőkertesi Faluház és Könyvtár**

Tartalom

1. A támogatást igénylő helyi beágyazottsága, kapcsolatrendszere.....	3
2. Helyzetfelmérés, célcsoport-elemzés.....	3
3. Célok, azok illeszkedése az igényekhez; a célcsoport elérése és bevonása	5
4. Tématerületek, tevékenységek, új és megújuló szolgáltatások	6
5. Cselekvési ütemterv	12
6. A szükséges tárgyi és személyi feltételek rendelkezésre állása.....	13
7. A célok számszerűsíthető eredményei.....	14
8. Specifikus és előnyt jelentő szempontok.....	14
9. Kockázatok, kezelésük	17
10. Rövid- és hosszú távú hatások	19
11. Tervezett együttműködések	19
12. Fenntarthatóság	20
13. Projektmenedzsment.....	21
14. Esélyegyenlőségi és környezetvédelmi szempontok	21

1. A támogatást igénylő helyi beágyazottsága, kapcsolatrendszere

Alapvető fontosságúnak tartjuk a megfelelő helyi kapcsolatrendszer meglétét, hiszen ezen kapcsolati háló nélkül céljainknak csak a töredéke lenne elérhető.

Az **Erdőkertesi Faluház és Könyvtár** a község egyetlen közművelődési intézménye, amely mindenütt ott van a település életében, szervezi a nemzeti és a társadalmi ünnepeket, részt vesz a településen levő intézmények, szervezetek programjainak megvalósításában, támogatja a civil szerveződések létrejöttét, és segítséget nyújt működésükben is.

Intézményünkben 21 állandó közösség dolgozik kb. 280 taggal, (nyugdíjas klub, színjátszó-, néptánc csoportok, énekkar, természetjáró kör, foltvarrók, kézműves körök, kártya-klub, különféle mozgás-csoportok).

Színvonalas és változatos kulturális programokat kínálunk Erdőkertes és a kistérség lakóinak. Számos szórakoztató programot is szervezünk, fiataloknak és az idősebb korosztálynak egyaránt. Rendszeresen szervezünk különböző tematikájú (néprajzi, kézműves, változatos alapanyagokat felhasználó, ünnepekhez kapcsolódó, kreativitást fejlesztő) foglalkozásokat. A Galérián rendszeresen képző- és iparművészeti kiállításokat nyitunk, a nyári időszakban pedig színes, változatos tábori programokat kínálunk.

A táboraink: a honismereti júniusban, a kézműves, a néptánc és a színjátszó júliusban zajlanak általában (a táborban tanult produkciókat az eddig kialakult szokás szerint a csoportok előadják a Falunapok egyik eseményén).

Ösztönözzük a családokat a közösen a szabadban eltöltött hétvégi programokra, túrákat, honismereti jelleggel barangoló programokat szervezünk. Támogatjuk a vegyszermentes háztartások népszerűsítését, az egészséges, természetes életmódhoz való közelítést, ennek érdekében előadásokat, akciókat szervezünk.

Mindezek révén ERŐS PARTNERI VISZONYT alakítottunk ki a térségi oktatási-nevelési intézményekkel, valamint számos más helyi szervezettel.

E projektünkben a korábbi partnerségek megerősítése mellett ÚJ KAPCSOLATOK ÉPÍTÉSÉRE is törekszünk. Az Erdőkertesben működő óvoda és iskola mellett Veresegyházi, Fótól, Galgamácsáról is érkeznek majd gyerekek programjainkra, illetve mi is odautazunk majd foglalkozásokat tartani hozzájuk. Reméljük, hogy a korábban alkalmi jelleggel megvalósított foglalkozás-ötleteinket e projekt révén bejárathatjuk és „állandó kínálati elemmé” tehetjük.

Intézményünk RENDELKEZIK MINDAZON KÉSZSÉGEKKEL, amelyek a pályázat lebonyolítására, az abban tervezett tevékenységek végrehajtására alkalmassá teszik. Bátran mondhatjuk, hogy KÖZPONTI SZEREPET TÖLTÜNK BE Erdőkertes és környéke kulturális életében, kellő menedzsment és rendezvényszervezési tapasztalattal rendelkezünk és stabil kapcsolatrendszerünknek köszönhetően számíthatunk a térségi oktatási intézmények együttműködő munkájára is.

2. Helyzetfelmérés, célcsoport-elemzés

„Az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár szolgálata a köznevelés eredményessége érdekében” című projektünkbe a Ki Akarok Nyílni Óvoda (Erdőkertes), a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, a Galgamácsai Fekete István Általános Iskola, a Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium, a Gyermekliget Általános Iskola (Veresegyház), és az Erdőkertesi Neumann János Általános Iskola tanulói közül vonunk be diákokat.

2.1 Célcsoport:

Elsődleges célcsoportunk az alábbiak szerint oszlik al-korcsoportokra:
- a Ki Akarok Nyílni Óvodában óvodai nevelésben részt vevő gyerekek;

- a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, a Galgamácsai Fekete István Általános Iskola, a Gyermekliget Általános Iskola (Veresegyház), és az Erdőkertesi Neumann János Általános alsó tagozatos gyerekei;
- a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, a Galgamácsai Fekete István Általános Iskola, a Gyermekliget Általános Iskola (Veresegyház), és az Erdőkertesi Neumann János Általános felső tagozatos gyerekei;
- a Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnáziumban tanuló diákok.

Különös figyelmet fordítunk a szociokulturális hátrányokkal érintettekre és az életkorukhoz képest alulteljesítőkre.

Közülük a 7-24 éves korosztályból 150 főt tervezünk bevonni; a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma várhatóan 60 fő lesz, az összes bevont gyerek 36%-a.

Célcsoportunk partnerintézmények szerint:

A Ki Akarok Nyílni Óvodába 184 gyerek jár, közülük 10 hátrányos és 1 halmozottan hátrányos helyzetű. Integráltan oktatott SNI-s kisgyerek 3 van.

A gyerekek jellemzően 3-6 évesek, a projektben a tervek szerint főleg a nagycsoportosok vesznek részt.

A Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben 144 diákot oktatnak, közülük integráltan oktatott SNI-s 87 fő, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő 15 fő. Hátrányos helyzetű diájkuk 13 van, halmozottan hátrányos helyzetű pedig 7. 30 diák részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2016-os országos kompetenciamérésen a 8. évfolyamot értékelték, matematikából 1627, szövegértésből 1601 pontot szereztek. Az országos átlagok 1597 és 1568 – valamivel tehát az átlag felett sikerült teljesíteniük.

A Galgamácsai Fekete István Általános Iskola 113 diákjából 8 hátrányos és 7 halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő diák 49 van. Integráltan oktatott SNI-s diák 1 jár ide, és van 16 beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulójuk.

A 2016-os országos kompetenciamérésen matematika 6. évfolyamon 1376, 8. évfolyamon 1395 pontot értek el (országos átlagok: 1486 és 1597). Sajnos ezek mind átlag alatti érték. A szövegértés 6. évfolyamos eredménye 1342 pont, a 8.-osé 1420 pont (országos átlagok: 1494 és 1568). Ezek sajnos szignifikánsan az országos átlag alatt maradtak.

A Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium létszáma 276 fő, közülük 3 hátrányos, 1 halmozottan hátrányos helyzetű, 15 diák részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Integráltan oktatott SNI-s diák 8 van, 48-an pedig beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők.

A 2016-os országos kompetenciamérésen matematikából a gimnázium 10. évfolyamosai 1678 pontot, a szakközépiskolások 1559 pontot értek el. Az országos átlag 1641 pont volt, ennél a gimnazisták kicsivel jobb, a szakközépiskolások kicsivel rosszabb eredményt produkáltak.

Szövegértésből rendre 1590 és 1608 pontot értek el, az országos átlag itt 1610 pont – mindkét esetben elmaradnak az átlagtól, de ebben a szakközépiskolások kevésbé.

A veresegyházi **Gyermekliget Általános Iskola** 70 tanulója közül 1 hátrányos helyzetű, 5 részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. 25 tanuló integráltan oktatott SNI-s.

A 2016-os országos kompetenciamérésen a 8. évfolyam matematikából 1553, szövegértésből 1430 pontot ért el (országos átlagok: 1597 és 1568), azaz mindkét területen az átlag alatt maradtak.

Az **Erdőkertesi Neumann János Általános Iskola** 384 diákjából 29 a hátrányos és 10 a halmozottan hátrányos helyzetű. 41-en részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Integráltan oktatott SNI-s tanulójuk 13 van, és 81 diák beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd.

A 2016-os országos kompetenciamérésen a matematika eredményeik: 6. évfolyam 1501 pont, 8. évfolyam 1589 pont (az országos átlagok: 1486 és 1597 voltak.) A 6.-osok kicsivel átlag fölött, a 8.-osok kicsivel alatta teljesítettek.

A szövegértésből a 6. osztályosok pontszáma 1467, a 8.-osoké 1644. Itt az országos átlagok: 1494 és 1568 pont, azaz itt is ugyanaz a helyzet, mint matematikából.

Igényfelmérés eredményei

Projektünk előkészítési szakaszában partnerintézményeinkben igényfelmérést végeztünk a gyerekek, tanáraik valamint a szülők körében. 20-20 gyereket, valamint 10-10 tanárt és szülőt kérdeztünk (az óvodában csak a szülőket és tanárokat). A válaszadás önkéntes volt, többségében zárt kérdéseket tartalmazó kérdőívben. A preferált kulturális területek mellett rákérdeztünk az ideális szabadidős program hosszára, fajtájára, gyakoriságára is.

A tapasztalat szerint a kreatív és művészeti oktatást, nevelést érdemes minél korábban elkezdeni, hogy a felnövő generációk ezen tevékenységek megismerésével, a produktív, ismeretszerző készségek fejlesztésével nyitottabbá váljanak a kreatív gondolkodásra és produktív munkára a jövőben is. Ezért fontos, hogy már az óvodás korcsoportok számára is tudjunk élvezhető és használható programokat nyújtani. Nagyon fontos továbbá, hogy az általános iskolásoknak a koruknak megfelelő, érdekes és hasznos programokat nyújthassunk – mivel az egész napos iskola mellett igen kevés szabadon felhasználható idő marad, jogosan várják el a szülők és a gyerekek, hogy abban az intervallumban igazán „nagyot szóló” programokkal várjuk őket. Végül a középiskolás korosztályt valamilyen érdekes, pihentető és kikapcsoló tevékenységsorozattal célozhatjuk meg, amely kikapcsolja őket a továbbtanulásra készülés közben, de nem téríti el őket a fő iránytól.

A megszerzendő kompetenciák között partnereink kiemelték a kreatív megközelítés fontosságát, azaz szinte bármely területen előnyre tehet szert, aki újfajta megközelítést alkalmaz. Szintén fontosnak tartották, hogy a lemaradó, alulteljesítő gyerekek számára valamiféle felzárkóztatási lehetőséget biztosítsunk.

A felmérés rövid összegzése: valamennyi intézményben örömmel látnának hosszabb-rövidebb, az oktatást színesítő eseményeket, foglalkozási alkalmakat. A témák és a foglalkozástípusok/gyakoriságok egyaránt széles skálán mozognak, ami közös bennük: hatalmas az igény a kreativitást, alkotást, önkifejezést ösztönző tevékenységek iránt.

Projektünk tevékenységeit ennek megfelelően állítottuk össze.

2.2 Korábbi programok és azok tapasztalatai

Intézményünk az elmúlt 5 évben jellemzően könyvtári és közművelődési érdekeltségű támogatókat kapott, illetve a Márai-program támogatásaiból is részesültünk.

Ezeket a támogatásokat a faluház és a könyvtár programjaira, azok népszerűsítésére fordítottuk. Részben ezeknek köszönhetően 20-nál több kulturális-művelődési közösségnek adunk otthont. Színvonalas és változatos kulturális programokat kínálunk Erdőkertesi és a kistérség lakóinak. Rendszeresen szervezünk különböző tematikájú (néprajzi, kézműves, változatos alapanyagokat felhasználó, ünnepekhez kapcsolódó, kreativitást fejlesztő) foglalkozásokat. Nyári táboraink igen népszerűek a diákok körében.

3. Célok, azok illeszkedése az igényekhez; a célcsoport elérése és bevonása

PROJEKTÜNK CÉLJAI:

- partnerség (együttműködés) erősítése az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár és a projektbe partnerként bevont alábbi 6 nevelési-oktatási intézmény között:

- Ki Akarok Nyíltni Óvoda (Erdőkertesi),
- Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény,
- Galgamácsai Fekete István Általános Iskola,
- Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium,
- Gyermekliget Általános Iskola (Veresegyház),
- Erdőkertesi Neumann János Általános Iskola,

- a fenti intézményekben köznevelésben részt vevő tanulók és óvodai nevelésben részt vevő gyermekek közül a projektbe bevontak tudásának és készségeinek fejlesztése nem formális és informális tanulási eszközökkel

Célok illeszkedése a helyi köznevelési igényekhez

A céljaink tökéletesen illeszkednek az említett intézmények és növendékeik által támasztott köznevelési igényekhez. Partnerséget alakítunk ki a fent felsorolt iskolákkal és óvodákkal, hogy a gyerekeknek olyan lehetőségeket biztosítsunk (kapcsolat a zenével), amelyekre korábban nem vagy csak korlátozottan volt lehetőségük. A gyerekek tudását, készségeit fejlesztjük foglalkozásaink révén, a zene egyénre gyakorolt jótékony hatásait és közösségszervező erejét segítségül hívva.

A célok elérésére alkalmazott eszközöket (foglalkozási formák) a partnerintézmények igényei alapján, velük szoros együttműködésben állítottuk össze (ld. az igényfelmérésről írottakat a 2. pontban).

Célcsoport elérésének és bevonásának módja

Célcsoportunk megfelelően került meghatározásra, az együttműködő oktatási-nevelési intézmények segítségével, s az általuk közölt információk alapján kellőképpen differenciálni tudjuk, mely gyermekeket tudjuk bevonni programunkba.

A célcsoporttagokat a partneriskolákkal és -óvodával együttműködésben, elsősorban tanáraikon (osztályfőnökükön, a csoportvezető óvónőn) keresztül tudjuk elérni és bevonni a projektbe. A gyermekek egyéni igényeinek megismerésében, esetleges specifikus helyzetük feltérképezésében együttműködnének a velük nap, mint nap foglalkozó pedagógusokkal.

Már a tervezési, előkészítési szakaszban ismertetjük velük a lehetőségeket (munkatársaink kedvcsináló beszélgetésre mennek az iskolába-óvodába), maga a kiválasztás pedig a projekt megkezdésekor történik meg. A kiválasztásnál fontos szempontok lesznek: az érdeklődés, a szülők engedélye, a tanárok véleménye. Felzárkóztató jellegű foglalkozásoknál az osztályfőnök javaslata alapján válogatunk, a szülőkkel is konzultálva.

Ügyelünk arra, hogy a jelentkezésnél a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat tanáraik ajánlása alapján előnyben részesítsük. Az erre vonatkozó adatokat természetesen nem mi kezeljük, hanem a tanulók anyaintézményei

Tervezett projektünk távlati célja, hogy a meghatározott célcsoportunk számára olyan informális, a formális oktatási keretekhez, és célcsoportunk igényeihez illeszkedő programokat szervezzünk, amelyek elősegítik az abban résztvevő gyermekek kompetenciafejlődését, felszínre hozzák a gyermekek önálló személyiségét, személyes motivációját, s megnövelik az önbizalmukat.

Megvalósítási helyszínünk szociográfiai adatai, s az ott tanuló hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek helyzete alátámasztják annak szükségességét, hogy az alanyi jogon járó köznevelésben részesülő tanulókat, pozitív diszkriminációval elősegítve, bevonjuk egy olyan iskola melletti lehetőségbe, mely azzal összhangban elősegíti fejlődésüket, s egy konstruktív szabadidő eltöltési alternatívát kínál számukra. Ezen gyermekek elsődleges szocializációs színtere nincs összhangban az oktatási intézményben kapott ingereikkel, tapasztalataikkal. Az ennek következtében létrejövő kognitív disszonancia redukciójaként sokuknál magatartásbeli problémák tapasztalhatóak. Az e helyzetből fakadó igényekhez szeretnénk igazítani céljainkat, olyan iskolán kívüli programok megvalósítását, melyek elősegítik e helyzet megoldását.

4. Tématerületek, tevékenységek, új és megújuló szolgáltatások

Tervezett tevékenységek

A projektben partnerintézményenkénti bontásban az alábbi tevékenységeket tervezzük:

Az egyes foglalkozástípusok alkalmankénti hossza így alakul: havi szakkör: 3 óra/alkalom, heti szakkör: 2 óra/alkalom, foglalkozássorozat: 3 óra/alkalom, verseny: 5 óra/alkalom, témanap: 6 óra/alkalom, művészeti csoport: 2 óra/alkalom, tábor: napi 8 óra, kulturális óra: 2 óra/alkalom, tehetséggondozás: 2 óra/alkalom.

KI AKAROK NYÍLNI ÓVODA

Ovis kézműves I. heti szakkör: az óvodások különböző kézműves technikákkal ismerkedhetnek meg: pl., festés, rajzolás, „tépés”, papír-állatok, papír-tárgyak készítése, azok kifestése, terménybábok készítése, életképek összeállítása. Célunk a tehetséges és kreatív gyermekek felfedezése, komplex személyiségfejlesztésük. Elmélyülhetnek az alkotásban, tehetségük kibontakozhat, kreativitásuknak teret adunk.

16 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Ovis kézműves II. heti szakkör: az óvodások különböző kézműves technikákkal ismerkedhetnek meg: pl., festés, rajzolás, „tépés”, papír-állatok, papír-tárgyak készítése, azok kifestése, terménybábok készítése, életképek összeállítása. Célunk a tehetséges és kreatív gyermekek felfedezése, komplex személyiségfejlesztésük. Elmélyülhetnek az alkotásban, tehetségük kibontakozhat, kreativitásuknak teret adunk.

16 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Ovis kézműves III. heti szakkör: az óvodások különböző kézműves technikákkal ismerkedhetnek meg: pl., festés, rajzolás, „tépés”, papír-állatok, papír-tárgyak készítése, azok kifestése, terménybábok készítése, életképek összeállítása. Célunk a tehetséges és kreatív gyermekek felfedezése, komplex személyiségfejlesztésük. Elmélyülhetnek az alkotásban, tehetségük kibontakozhat, kreativitásuknak teret adunk.

16 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Báb ovi I. foglalkozássorozat: az óvodásokkal meséket dolgozunk fel, bábok segítségével. A bábozás a gyermek legkifejezőbb eszköze: feltárja belső világát, tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai és szociális élményeit. A bábozás fontos eleme a beszéd, ezáltal a gyermek sok fogalmat, kifejezést megtanul (szókincsbővítés, hangutánzás, érzelmi állapotok tükrözése, hanglejtés, beszédtempó). A gyermek mozgásfejlettségére, ritmusérzékére is hatással van, a dramatizálás során pedig a gyermek eljátszhatja irodalmi élményeit, saját kis kitalált párbeszédet, történeteket kötetlen módon.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Báb ovi II. foglalkozássorozat: az óvodásokkal meséket dolgozunk fel, bábok segítségével. A bábozás a gyermek legkifejezőbb eszköze: feltárja belső világát, tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai és szociális élményeit. A bábozás fontos eleme a beszéd, ezáltal a gyermek sok fogalmat, kifejezést megtanul (szókincsbővítés, hangutánzás, érzelmi állapotok tükrözése, hanglejtés, beszédtempó). A gyermek mozgásfejlettségére, ritmusérzékére is hatással van, a dramatizálás során pedig a gyermek eljátszhatja irodalmi élményeit, saját kis kitalált párbeszédet, történeteket kötetlen módon.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Bábcsoport I. művészeti csoport: bábok, bábozás segítségével dolgozzuk fel és adjuk elő az óvodások kedvenc meséit.

A bábjáték alkalmat ad az elsajátított ismeretek életszerű alkalmazására, a gyerekek motiválására, a verbális és nonverbális kommunikáció területén tapasztalható hiányosságok leküzdésére, a családi gyökerű kulturális hátrány csökkentésére, a személyi kötődések erősítésére, a homogén csoportok kialakulásának elkerülésére, a személyes készségek aktivizálására, a gyakorlásra, a személyes képességek finomítására, a hagyományos ismeretanyagok újszerű hasznosítására, a cél több úton való megközelítésének kipróbálására. A bábkészítés fejleszti a kézügyességet, kreativitást.

A bábozás maga segít felkészülni a hallgatók, nézők előtti megnyilvánulásra, a szövegalkotásban, a szövegértés gyakorlásban.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Bábcsoport II. művészeti csoport: bábok, bábozás segítségével dolgozzuk fel és adjuk elő az óvodások kedvenc meséit.

A bábjáték alkalmat ad az elsajátított ismeretek életszerű alkalmazására, a gyerekek motiválására, a verbális és nonverbális kommunikáció területén tapasztalható hiányosságok leküzdésére, a családi gyökerű kulturális hátrány csökkentésére, a személyi kötődések erősítésére, a homogén csoportok kialakulásának elkerülésére, a személyes készségek aktivizálására, a gyakorlásra, a személyes képességek finomítására, a hagyományos ismeretanyagok újszerű hasznosítására, a cél több úton való megközelítésének kipróbálására. A bábkészítés fejleszti a kézügyességet, kreativitást.

A bábozás maga segít felkészülni a hallgatók, nézők előtti megnyilvánulásra, a szövegalkotásban, a szövegértés gyakorlásban.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Ovis néptánc I. művészeti csoport: népi játékokkal, a néptáncok alapjaival ismertetjük meg az óvodásokat. Célunk zeneértő, zene- illetve népzene-szerető, a népi kultúrát művelő gyermekek nevelése. Ismerkedünk a néphagyományokkal, ápoljuk ezeket, a népi, nemzeti műveltség alapjait

rakjuk le. Fejlesztett területek: hallás, ritmus, mozgásformák, éneklési készség, hangszerek (népi hangszerek) ismerete.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Ovis néptánc II. művészeti csoport: népi játékokkal, a néptáncok alapjaival ismertetjük meg az óvodásokat. Célunk zeneértő, zene- illetve népzene-szerető, a népi kultúrát művelő gyermekek nevelése. Ismerkedünk a néphagyományokkal, ápoljuk ezeket, a népi, nemzeti műveltség alapjait rakjuk le. Fejlesztett területek: hallás, ritmus, mozgásformák, éneklési készség, hangszerek (népi hangszerek) ismerete.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Ovis néptánc III. művészeti csoport: népi játékokkal, a néptáncok alapjaival ismertetjük meg az óvodásokat. Célunk zeneértő, zene- illetve népzene-szerető, a népi kultúrát művelő gyermekek nevelése. Ismerkedünk a néphagyományokkal, ápoljuk ezeket, a népi, nemzeti műveltség alapjait rakjuk le. Fejlesztett területek: hallás, ritmus, mozgásformák, éneklési készség, hangszerek (népi hangszerek) ismerete.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Zeneovi művészeti csoport: a hangszeres és vokális zene, a ritmusok világába vezetjük be az óvodásokat. A legfogékonyabb korban igyekszünk olyan csodákkal megismertetni őket, melyek egész későbbi életükben örömet adnak majd nekik.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

VERESEGYHÁZI EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY

Agyagozás havi szakkör: a képlékeny, sokoldalúan felhasználható agyaggal játszunk; ízelítőt kapunk a formázás, a tartósabbá tétel módjaiból. Egy-egy elkészített tárgyon keresztül ismerkedünk a technikákkal, az anyagok tulajdonságaival s az ehhez szükséges eszközök használatával.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Kóstolj bele II. heti szakkör: ismerkedés a hagyományos népi kismesterségekkel, háziipari tevékenységekkel. A textil-technikákat ismerjük meg jobban: batikolást, szabás-varrás alapjait, foltvarrás alapjait, textilbaba-készítést.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Honlapszerkesztés foglalkozássorozat: a diákok digitális kompetenciái fejlesztésére a HTML-programozás alapjaival ismertetjük meg őket, hogy saját honlapot készíthessenek, jobban megértsék a honlapok, internetes felületek működését.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Mesemondó verseny: a mesék legtehetségesebb ifjú előadóit várjuk a megmérettetésre.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Versmondó verseny: a költemények ihletett ifjú tolmácsolóit várjuk erre a versenyre.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Népi hagyományos ünnepek témnap: a téli ünnepekört (Mindenszentek, Advent, Karácsony) járjuk körül kulturális és hagyományőrzési szempontból.

3 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Bábcsoport I. művészeti csoport: bábok, bábozás segítségével dolgozzuk fel és adjuk elő az óvodások kedvenc meséit.

A bábjáték alkalmat ad az elsajátított ismeretek életszerű alkalmazására, a gyerekek motiválására, a verbális és nonverbális kommunikáció területén tapasztalható hiányosságok leküzdésére, a családi gyökerű kulturális hátrány csökkentésére, a személyi kötődések erősítésére, a homogén csoportok kialakulásának elkerülésére, a személyes készségek aktivizálására, a gyakorlásra, a személyes képességek finomítására, a hagyományos ismeretanyagok újszerű hasznosítására, a cél több úton való megközelítésének kipróbálására. A bábkészítés fejleszti a kézügyességet, kreativitást.

A bábozás maga segít felkészülni a hallgatók, nézők előtti megnyilvánulásra, a szövegalkotásban, a szövegértés gyakorlásban.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Néptánc művészeti csoport: a hagyományos néptáncok iránt érdeklődő és elkötelezett diákokat várjuk. A tánc lépéseken túl néprajzi ismereteket, az egyes népművészeti tájegységekkel kapcsolatos érdekes tudnivalókat, illetve népi játékokat tanítunk a résztvevőknek.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Hangszerbirizga tábor: intenzív elfoglaltság, ahol megmutatjuk, hogy tulajdonképpen minden eszköz lehet hangszer is - és a végén még zenélünk is rajtuk! Lehetőséget adunk a gyermekeknek az

alkotásra, a különböző művészeti irányzatok komplex megismerésére és ezáltal látásmódjuk és kézügyességük, ábrázolásmódjuk formálására. Napi 8 órás programot tervezünk.

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

Időutazás a lovagkorba tábor: a középkor kultúráját, hagyományait, szokásait elevenítjük fel elméletben és a gyakorlatban is. A tábor célja, hogy - a tantárgyi keretknél sokoldalúbb megközelítés révén - megismertessük a gyermekekkel a lovagkor történelmi, kulturális hátterét kooperatív technikák alkalmazásával. A foglalkozások együttműködésen alapulnak, tevékenységközpontúak, értéke a munkafolyamat, eredménye a produktum. Lovagrendek, kódexek, közös lovagi torna, kirándulás Visegrádra, a lovagvárak szerepe, lovagi öltözet, ló és sárkány készítése, hercegnő-szabadítás – csak néhány a tervezett tevékenységekből.

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

Mozaikkészítés tábor: megtanuljuk ezt az ókorban igen népszerű díszítőtechnikát, és a végén közös alkotást hozunk létre, melyet az iskolában helyezünk el.

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

Könyvtári órák kulturális óra: a könyvtár használatával, a katalógusrendszerrel, az információkeresés, adatértékelés és –feldolgozás rejtelseivel ismerkednek a diákok. Felelevenítjük az eddigi könyvtári ismereteinket, ismerkedünk a könyvtár szolgáltatásaival, dokumentumtípusaival, az alapvető könyvtárhasználati szabályokkal a könyvek és egyéb dokumentumok tartalmában való tájékozódás elemi ismereteivel, néhány, a tanulásában nélkülözhetetlen segédkönyvvel De szó lesz a mesékről, ezek feldolgozásairól, játszunk és alkotunk is együtt.

5 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

GALGAMÁCSAI FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA

Kerámia heti szakkör: az egyre népszerűbb kézműves mesterség rejtelseibe pillantunk bele. Egy-egy elkészített tárgyon keresztül ismerkedünk a technikákkal, az anyagok tulajdonságaival s az ehhez szükséges eszközök használatával.

16 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Rajz heti szakkör: a rajzolás iránt kedvet érző diákokat várjuk erre az elfoglaltságra. Technikákat, stílusokat, anyagokat és eszközöket tanulmányozunk, képzőművészeti alkotásokat nézünk és természetesen kik-ki megmutathatja oroszlánkörmeit a gyakorlatban is.

16 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

3D nyomtatás foglalkozássorozat: egy új és máris népszerű alkotási mód, amely egyszerre fejleszti a diákok digitális és művészeti kompetenciáit. A 3D nyomtatási mód mind tömegesebb elterjedése az alkotások egy újfajta generációjának nyitott teret. Fejlesztjük a gyerekek kézügyességét, teret adunk fantáziájuknak, rádöbbenjük őket a pontosság fontosságára.

5 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Robotprogramozás foglalkozássorozat: a digitális kompetenciák fejlesztését a gyakorlatba ültetjük át, a gyerekek számára vonzó feladatok révén. A programozás alapjaival ismerkedhetnek, fejlődik digitális kompetenciájuk, és a végén kézzel fogható alkotásokat is létrehozhatnak.

5 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Bogáncs mesemondó verseny: Fekete István (és más szerzők) állatmeséit állítjuk a középpontba ezen a versenyen.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Fekete István verseny: Fekete István élete és munkássága a kétfordulós verseny témája.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Népi hagyományos ünnepek témanap: az őszi-téli ünnepekört (szüreti hagyományok, szüret; Márton napja, Advent) járjuk körül kulturális és hagyományőrzési szempontból.

3 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Hangszerbirizga tábor: intenzív elfoglaltság, ahol megmutatjuk, hogy tulajdonképpen minden eszköz lehet hangszer is - és a végén még zenélünk is rajtuk! Lehetőséget adunk a gyermekeknek az alkotásra, a különböző művészeti irányzatok komplex megismerésére és ezáltal látásmódjuk és kézügyességük, ábrázolásmódjuk formálására.

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

Lépj be a könyvtárak világába tábor: a Gutenberg-galaxis "kapuőreivel", a könyvtárakkal ismerkedünk intenzív formában (katalógus, adatkeresés, adatértékelés stb.). Célunk, hogy felkeltsük a 7-10 éves gyerekek érdeklődését a könyvtár, a könyvek iránt, és sokoldalú programok nyújtásával rögzítsük a pozitív élményt, hogy ne csak pár látogatás erejéig legyen kapcsolatuk a könyvtárral. Célunk továbbá, hogy felfedezzék, majd tudatosan használják a gyerekek a könyvtárak sokoldalú

szolgáltatásait, gyűjteményeit, hiszen a könyvtár a sajátos eszközeivel, módszereivel segíti a gyerekeket a környező világ megismerésében.

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

Lépj be a múzeumok világába tábor: a múzeumok, a hagyomány, a ránk maradt kulturális örökség lesz ennek az izgalmas tábornak a fő témája. Mi a múzeum? Miért fontosak az ott őrzött tárgyak? Hogyan kapcsolódik a könyvtár, a könyvek világa a múzeumhoz?

5 nap, 20 fő, 1*6 hónap

FÓTI NÉPMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM ÉS GIMNÁZIUM

Grafikai technikák havi szakkör: havi részletekben nyerünk betekintést a grafika világába. Technikákat, stílusokat, anyagokat és eszközöket tanulmányozunk, képzőművészeti alkotásokat nézünk, és természetesen kik-ki megmutathatja oroszlánkörmeit a gyakorlatban is.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Fazekasság heti szakkör: a fazekasság történetét, stílusait, fajtáit ismerjük meg közelebbről.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Rajz heti szakkör: a rajzolás iránt kedvet érző diákokat várjuk erre az elfoglaltságra. Technikákat, stílusokat, anyagokat és eszközöket tanulmányozunk, képzőművészeti alkotásokat nézünk, és természetesen kik-ki megmutathatja oroszlánkörmeit a gyakorlatban is.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Szövés heti szakkör: a textíliák létrehozásával, fajtáival, a szövés történetével és technikáival ismerkedünk, elméletben és gyakorlatban.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Honlapszerkesztés foglalkozássorozat: a diákok digitális kompetenciái fejlesztésére a HTML-programozás alapjaival ismertetjük meg őket, hogy saját honlapot készíthessenek, jobban megértsék a honlapok, internetes felületek működését.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Helytörténeti, népművészeti vetélkedő: csapatok versengenek két fordulóban szűkebb hazájuk történetéről és a népművészetről szerzett tudásuk összemérésével.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Tehetségkutató verseny: ének, tánc és próza kategóriában keressük a legtehetségesebb diákokat.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

GYERMEKLIGET ÁLTALÁNOS ISKOLA

Szobrászkodjunk! havi szakkör: a diákok ízelítőt kapnak a kőfaragásból, könnyebben megmunkálható anyagok használatával. Fejlődik térlátásuk, a finommotoros koordinációjuk, a szem-kéz koordináció. Megismerhetnek és kipróbálhatnak egy sokak által csodált, de csak kevesek által művelt művészeti ágat, játékos formában.

5 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Bevezetés a szobrászatba foglalkozássorozat: a diákok a szobrászat alapjait sajátíthatják el. Itt fa, agyag, más könnyen formázható alapanyagok (pl. papírmásé) felhasználásával születnek alkotások, miközben egy kis elméleti áttekintést is kapnak a diákok.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Tehességgondozó csoport: a valamilyen kulturális területen tehetséges diákok kapnak bátorítást, elméleti és gyakorlati segítséget, az iskola pedagógiai programjában is megfogalmazott elveknek megfelelően.

10 alkalom, 6 fő, 3*6 hónap

Honismereti tábor: a diákok a régió kulturális-történeti emlékeit ismerhetik meg intenzív formában. Az első táborban Pest megye délnyugati részének, e páratlan természeti és kultúrtörténeti értékekben gazdag vidéknek megismerése a cél. Az aktuális ismeretszerzés mellett az a fő célunk, hogy megtanítsuk, továbbadjuk, hogyan éljünk együtt a bennünket körülvevő világgal.

A másik tábor Pest megye északi részének felfedezésére ad módot. A hét során megismerkedünk a térségben található történelmi, irodalmi, építészeti, képzőművészeti emlékekkel.

5 nap, 20 fő, 2*6 hónap

Képzőművészeti tábor I.: képzőművészeti műfajokkal, technikákkal ismerkedünk, intenzív formában, napi 8 órában.

5 nap, 20 fő, 2*6 hónap

Képzőművészeti tábor II.: képzőművészeti műfajokkal, technikákkal ismerkedünk, intenzív formában, napi 8 órában.
5 nap, 20 fő, 2*6 hónap

ERDŐKERTESI NEUMANN JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA

Kóstolj bele I. heti szakkör: ismerkedés a hagyományos népi kismesterségekkel, háziipari tevékenységekkel. Ebben a szakkörben az agyagozást, fafaragást, papírfonást, papírmerítést próbálják ki a diákok.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Kóstolj bele III. heti szakkör: ismerkedés a hagyományos népi kismesterségekkel, háziipari tevékenységekkel. Ebben a szakkörben a szövést és a bőrözést próbálják ki a diákok.

16 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Bevezetés a bábozásba foglalkozássorozat: a bábok fajtáival, mozgatásukkal, a különféle előadásmódokkal ismerkednek a diákok.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Kosárfonó foglalkozássorozat: az egyik legősibb népi kismesterség, a kosárfonás alapjait sajátítják el a gyerekek és saját kosarat és más használati tárgyakat készítenek.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Origami művészete foglalkozássorozat: a papírhajtogatás ősi japán művészetének rejtelseibe vezetjük be a diákokat.

5 alkalom, 6 fő, 1*6 hónap

Robotprogramozás foglalkozássorozat: a digitális kompetenciák fejlesztését a gyakorlatba ültetjük át, a gyerekek számára vonzó feladatok révén. A programozás alapjaival ismerkedhetnek, fejlődik digitális kompetenciájuk, és a végén kézzel fogható alkotásokat is létrehozhatnak.

5 alkalom, 6 fő, 2*6 hónap

Dalverseny: a legősibb hangszer az emberi hang - a diákok éneklésben mérhetik össze képességeiket.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Mesemondó verseny: a mesék legtehetségesebb ifjú előadóit várjuk a megmérettetésre.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Versmondó verseny: a költemények ihletett ifjú tolmácsolóit várjuk erre a versenyre.

2 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Népi hagyományos ünnepek témanap: a téli ünnepkört (Mindenszentek, Advent, Karácsony) járjuk körül kulturális és hagyományőrzési szempontból.

3 alkalom, 20 fő, 1*6 hónap

Bábcsoport I. művészeti csoport: bábok, bábozás segítségével dolgozzuk fel és adjuk elő az óvodások kedvenc meséit.

A bábjáték alkalmat ad az elsajátított ismeretek életszerű alkalmazására, a gyerekek motiválására, a verbális és nonverbális kommunikáció területén tapasztalható hiányosságok leküzdésére, a családi gyökerű kulturális hátrány csökkentésére, a személyi kötődések erősítésére, a homogén csoportok kialakulásának elkerülésére, a személyes készségek aktivizálására, a gyakorlásra, a személyes képességek finomítására, a hagyományos ismeretanyagok újszerű hasznosítására, a cél több úton való megközelítésének kipróbálására. A bábkészítés fejleszti a kézügyességet, kreativitást.

A bábozás maga segít felkészülni a hallgatók, nézők előtti megnyilvánulásra, a szövegalkotásban, a szövegértés gyakorlásban.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Néptánc művészeti csoport: a hagyományos néptáncok iránt érdeklődő és elkötelezett diákokat várjuk. A tánc lépéseken túl néprajzi ismereteket, az egyes népművészeti tájegységekkel kapcsolatos érdekes tudnivalókat, illetve népi játékokat tanítunk a résztvevőknek.

15 alkalom, 10 fő, 2*6 hónap

Bábos tábor: a bábészítés, bábozás rejtelseivel ismerkednek a gyerekek intenzív formában, a végén előadással. A tábor célja, hogy közelebb hozza a gyermekeket a bábszínház világához, beavassa őket a színjátszás rejtelseibe, játékos módon mutassa be, miként valósul meg egy bábszínházi előadás. Az előadáshoz szükséges bábokat, díszleteket, kellékeket állítanak össze a résztvevők. A záróprogramban a csoportok előadják műsorukat. A táborban résztvevő gyermekek az általuk készített bábokat emlékként magukkal vihetik.

5 nap, 20 fő, 2*6 hónap

Népművészeti tábor: a néptáncok, népi kézművességet, élő mesemondást középpontba állító, intenzív programsorozat.

5 nap, 20 fő, 2*6 hónap

Könyvtári órák kulturális óra: a könyvtár használatával, a katalógusrendszerrel, az információkeresés, adatértékelés és –feldolgozás rejtelmeivel ismerkednek a diákok. Felelevenítjük az eddigi könyvtári ismereteinket, ismerkedünk a könyvtár szolgáltatásaival, dokumentumtípusaival, az alapvető könyvtárhasználati szabályokkal a könyvek és egyéb dokumentumok tartalmában való tájékozódás elemi ismereteivel, néhány, a tanulásában nélkülözhetetlen segédkönyvvel De szó lesz a mesékről, ezek feldolgozásairól, játszunk és alkotunk is együtt.

5 alkalom, 20 fő, 3*6 hónap

TARTALMI-MÓDSZERTANI MEGÚJÍTÁS

Újdonság a tematikákban, hogy az iskolák igényeinek megfelelően néhány olyan tevékenység is felbukkant, amely korábban nem vagy csupán alkalmyszerűen szerepelt a repertoárunkban (pl. zenei programok, bábozás, robotok).

Az intézményünk által egyébként is kínált tevékenységekhez képest újdonság, hogy a mostani projektben „hívásra házhoz megyünk”, azaz amennyiben az intézmények ezt igénylik, az egyes tevékenységeket az intézményeknél tartjuk meg, mentesítve a gyerekeket a helyi vagy távolsági utazástól.

Az egyes tevékenységeknél igyekszünk komplex, több területre ható tartalmakat, programokat összeállítani – ez szintén újdonság.

Iskolás gyerekekről lévén szó, előtérbe kerültek a különféle kompetenciák – így az olvasás, szövegértés, de ide sorolható a vers- és mesemondás is.

Kifejezetten alacsony létszámú csoportokban szervezzük a foglalkozásokat, hogy a gyerekeket megillető odafigyelést biztosíthassuk

A programjaink tartalmáról megkérdezzük a gyerekeket (és a tanárokat, szülőket), de most mindezt kérdőíves formában tettük, az előzetes igényfelmérés részeként, a válaszadók névtelenségét garantálva.

HOZZÁJÁRULÁS A FELHÍVÁS CÉLRENDSZERÉHEZ

Úgy látjuk, a fent felsorolt tevékenységek megvalósítása révén hozzájárulunk a felhívás célrendszerének megvalósulásához, vagyis

- fejlődnek a bevont gyerekek kompetenciái és tudásszintje
- szorosabb kapcsolatba kerülünk intézményi szinten az őket nevelő-oktató iskolákkal, óvodával.

Mindez egy felsőbb szinten a gyerekek ismeret- és tudásgyarapításához járul hozzá, továbbá a szociokulturális hátrányok csökkenéséhez, illetve az intézményünk által nyújtott kínálat bővítéséhez, az alapellátás fejlesztéséhez.

KISZERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK (MAX. 30%)

A kiszervezett tevékenységek kb. 8%-ot tesznek ki, témanapok kulturális eseményeit és versenyek rendezvényszervezését értjük ide.

5. Cselekvési ütemterv

Projektünk 2018. 04. 01-től 18 hónapon át zajlik majd.

„Keresztféléves” rendszerben illeszkedünk a partner nevelési-oktatói intézmények menetrendjéhez; a tervezett tevékenységeket a tanév rendjéhez igazítottuk. Összesen 3 iskolai féléven át tartanak a programok, illetve több intézmény esetében szervezünk nyári tábort is, 2018 és 2019 nyarán.

A tervezett eszközbeszerzéseket a projekt elején kívánjuk végrehajtani, mivel ezek szükségesek a tervezett szakkörök lebonyolításához.

A projektmenedzsmentet és a kötelező nyilvánosságot a projekt teljes hossza alatt biztosítjuk.

6. A szükséges tárgyi és személyi feltételek rendelkezésre állása

TÁRGYI FELTÉTELEK

Közművelődési intézmény vagyunk faluház és könyvtár részlegekkel. A tevékenységeink napi szintű ellátásához szükséges felszereléssel rendelkezünk, ezek a projekt során végig rendelkezésre állnak. Bizonyos tevékenységeket kihelyezett helyszínen, a partnereinknél valósítunk meg – ehhez a partner oktatási intézmény biztosít termet és berendezési tárgyakat a projekt során igény szerint.

Az egyes foglalkozásokhoz szükséges anyagokat részben a projekt keretén belül szerezzük be.

ESZKÖZBESZERZÉS

A projektben a tervezett tevékenységekhez a következő eszközök beszerzését tervezzük:

az agyagos-kerámias foglalkozásokhoz:

6 db formázó és festő kézi korong 25 mm

2 db fa mintázókészlet

1 db írókázó

a Kóstolj bele! heti szakkörökhöz:

6 db Digitális tolómérő

1 db Kétlapos hordozható elektromos főzőlap

2 db Varrógép

3 db Vasalóállvány 1

3 db Vasalóállvány 2

3 db Speciális vonalzó

3 db Kőrés

6 db Szövőkeret

6 db Gyöngyszövő

a Robotprogramozás szakkörökhöz:

27 db robot-alkatrész

6 db Robot platform

6 db laptop

12 db Motor meghajtó

6 db Iránytű szenzor

12 db Vonalkövető szenzor

6 db robot-akkumulátor

a Hangbirizga táborokhoz:

1 db zenei keverő

5 db Melegragasztó pisztoly

2 db triangulum

3 db cintányérok

3 db csörgők

a kosárfonáshoz:

6 db vesszőáztató kád
6 db munkaasztal kosárfonáshoz

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

SZAKMAI VEZETŐ

Vállaljuk, hogy a projekt teljes időtartama alatt szakmai vezetőt alkalmazunk. A szakmai vezető Pallag Etelka Katalin lesz, aki 1983. óta dolgozik közművelődési területen, vezető beosztásban. 1988-ban a Pécsi Tudományegyetemen népművelő, magyar nyelv- és irodalom szakos általános iskolai tanár diplomát szerzett, majd 2005-ben ugyanott egyetemi szintű művelődésszervező diplomát. 2005. óta az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár igazgatója, ezt megelőzően a Nagyatádi Művelődési Házban és a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Művelődési Központban töltött be vezetői funkciókat. Alapfokú sportvezetői képzése is van, okleveles szövevszakkör-vezető – rendszeresen vesz részt OKJ-s és közművelődési továbbképzéseken. Az ott megszerzett tudást az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár programjainak szervezésében kamatoztatja.

A projektben heti 20 órás munkaviszony keretében áll rendelkezésünkre. Elsődleges feladata a projektben tervezett szakmai feladatok koordinálása, a tevékenységkörök összefogása, a megfelelő módszerek kiválasztása és alkalmazása.

Az egyes foglalkozások megtartásához részben saját, már meglévő munkatársainkra támaszkodunk, részben új munkatársakat foglalkoztatunk a projekt időtartamára.

A projektmenedzsment tagjait a 12. pontban mutatjuk be.

7. A célok számszerűsíthető eredményei

Indikátorunk a projektben:

Informális és nem formális képzésben részt vevő gyerekek és fiatalok (7-24 éves) száma – ez a projektben 150 fő, ami az elérendő minimumérték 150%-a.

Műszaki-szakmai eredményünk:

A bevont hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és gyerekek aránya az összesen bevontakhoz viszonyítva érje el legalább a 15%-ot.

A bevont gyerekek teljes létszáma 166 fő, ebből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma 60 fő, arányuk 36%.

8. Specifikus és előnyt jelentő szempontok

Illeszkedés pedagógiai programokhoz:

Az együttműködések kialakításakor valamennyi partnerintézmény pedagógiai/nevelési programját tanulmányoztuk, a projektünk esetében releváns részeket idéztük az együttműködési megállapodásokban.

Valamennyi iskola és az óvoda is nagy hangsúlyt fektet az integrált nevelésre, a felzárkóztatásra, de a tehetséggondozásra, a tanórán kívüli foglalkozásokra is.

Beavatkozásunk mindvégig igyekszik összhangban maradni a Nemzeti Alaptanterv alapján készült, akkreditált kerettanterv szerinti követelményekkel. A különböző korosztályú és különböző évfolyamba járó gyermekek számára úgy építjük fel a megvalósítandó iskolán kívüli foglalkozások tematikáját, s konkrét ismeretanyagát, hogy az kompatibilis legyen az iskolában eddig elsajátított vagy esetlegesen el nem sajátított, de a tanterv szerint már átvett tananyaggal. Továbbá szeretnénk egy olyan, az

egyéni értékekre, tiszteletre és szorgalomra alapuló mentalitást elültetni a gyermekekben, mely egész életük során végigkísérheti őket. Fontosnak tartjuk megszerettetni a tanulást, s elősegíteni a tanulás mikéntjének elsajátítását.

Szoros együttműködés a nem formális és informális tanulási alkalmak végrehajtására

Projektünknek már a tervezési szakában szorosan együttműködtünk partnerintézményeinkkel, kikértük véleményüket a tervezett foglalkozásokról csakúgy, mint a szülőket és a diákokét.

A projekt eseményeit úgy terveztük, hogy a partnerintézmények normál működését ne zavarjuk, azonban elérhetőek legyenek a diákok számára.

A megvalósítás során igyekszünk a tanárokat is bevonni a tevékenységekbe, rendszeres informális visszajelzéseket várunk tőlük a diákokról (pl. előrehaladás).

Partnerintézményeinkkel szeretnénk szoros együttműködésben, folyamatos kommunikáció útján olyan programot megvalósítani, amelynek két pontja (a formális- és az informális oktatás) nem ellentmondásban, hanem egymás támogatójaként, és kiegészítőjeként létezik. Ennek érdekében minden tervezett program tematikáját előre ismertetjük az illetékes iskola pedagógusaival, s mi is folyamatosan nyomon követjük, hogy a kerettanterv szerinti tananyag mely részét érték el eddig.

A bevont hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók és gyerekek aránya

A bevont gyerekek teljes létszáma 166 fő, ebből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma 60 fő, arányuk 36%, amely magasabb a minimálisan előírt 15%-nál..

Célcsoportunk összetételét úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legtöbb hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket bevonhassuk. Ennek érdekében szoros együttműködést kívánunk kialakítani mind a pedagógusokkal, mind a szülőkkel.

Szülők bevonása

A témanapok során nagy hangsúlyt fektetünk a szülők bevonására is (pl. nyílt alkalmak, közös zenélés, éneklés, játékok). A nyári napközis táborokban önkéntesként számítunk rájuk (pl. uzsonnakészítésnél). Az előadóművészeti jellegű szakkörök jellemzően előadással érnek véget – ide közönségként várjuk a szülőket. Fontosnak tartjuk a *gyermekek szüleinek bevonását* annak érdekében, hogy az otthon elsajátított minták összhangba kerüljenek az általunk elérni kívánt célokkal. Ennek érdekében konzultációs lehetőséget biztosítunk minden együttműködésre hajlandó szülőnek, és biztosítani kívánjuk a folyamatos tájékozódás lehetőségét az általunk megvalósított, iskolán kívüli foglalkozásokról.

Alapkompetenciák fejlesztése, innovatív módszerek alkalmazása

Beavatkozásunk során elsődleges szempontként szerepel a gyermekek alapkompenciáinak fejlesztése. A kompetencia olyan pszichikus komponensrendszer, amelynek közvetlen felsőbb komponensrendszere a személyiség, és amelynek alsóbb pszichikus komponensrendszerei: a motívumrendszer és a tudásrendszer, valamint az öröklött komponensek és a tanult komponensek. Egy komponensrendszer csak akkor kompetencia, ha motívumrendszer és tudásrendszer egysége, valamint öröklött és tanult komponensekkel rendelkezik. Ennek megfelelően egy olyan komplex fejlesztést szeretnénk véghezvinni, mely eme komponensrendszer alrendszerait olyan módon fejleszti, hogy a végbemenő változások összhangban legyenek egymással.

Azáltal, hogy a gyerekek kreativitásának, önkifejezésének teret engedünk, személyiségük erősödik és indirekt módon később jobban teljesítenek a különféle kompetencia-területeken – élükön a művészeti kompetenciákkal. Szintén hangsúlyosan foglalkozunk a digitális kompetenciákkal, hiszen egyrészt a munkaerőpiacon napi szinten van erre szükség, másrészt a hétköznapi tárgyaink is „megokosodnak” előbb-utóbb, és a kezelésükhöz biztos érzékre van szükség.

Magasabb indikátor-értékek

Informális és nem formális képzésben résztvevő gyerekek és fiatalok (7-24 éves) száma – ez a projektben 150 fő lesz, ami az elérendő minimumérték 150%-a.

A bevont hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és gyerekek aránya az összesen bevontakhoz viszonyítva érje el legalább a 15%-ot.

A bevont gyerekek teljes létszáma 166 fő, ebből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma 60 fő, arányuk 36% – ez az eredeti arányérték 240%-a.

Fogyatékos tanulók tanuláshoz hozzáférése

Minden partnerintézményünkben nevelkedik SNI-s vagy más nehézséggel küzdő gyerek. Partnerintézményeinkkel összhangban valljuk, hogy az ő esetükben hatványozottan fontos a kreatív tevékenységekben való részvétel, hiszen ennek révén fizikailag és lelkiileg is fejlődnek (ld. Csíkszentmihályi Mihály flow-elméletét), erősödik személyiségük, kiteljesednek. És nem utolsó sorban a művészi kompetenciák fejlesztése hosszabb távon a többi kompetencia fejlődésére is hatással van, a gyerekek jobban teljesítenek tanulmányaik során.

9. Kockázatok, kezelésük

Kockázati forrás	Kockázat	Érintett tevékenység	Valószínűség*	Hatás*	Nagyság (V*H)	Kockázat kezelése (kockázat csökkentés/elfogadás/elkerülés) áthárítás/elhalasztás/
Szakmai						
	Adott gyerek nem látogatja rendszeresen a programokat	oktatás	3	10	30	Személyes beszélgetések keretében (szülőkkel) kialakítható a tanuló otthoni környezetének motiváltsága; a tanárok segítségét is igénybe vesszük. A kiválasztáskor a motiváltságot is hangsúlyosan figyelembe vesszük.
	Adott gyerek a programból lemorzsolódik	oktatás	2	10	20	Személyes beszélgetések keretében (szülőkkel) kialakítható a tanuló otthoni környezetének motiváltsága; a tanárok segítségét is igénybe vesszük. Végső esetben a tanárok bevonásával motiváltabb, hasonló körülményekkel rendelkező gyereket vonunk be.
	A település lakosságát nem érdekeli a program	oktatás/kapcsolattartás a szülőkkel	2	10	20	Nyílt rendezvények keretében a kellő lokális támogatás biztosítása.
	Foglalkozási munka részleges vagy teljes eredménytelensége	bármely tevékenység	2	30	60	Pontos feladat, határidő és felelősség meghatározás, valamint a teljesítések rendszeres ellenőrzése és értékelése lehetővé teszi, hogy mind a diákok, mind a szervezet munkája átlátható és mérhető legyen, mely alapja a sikeresség elérésének.
	Előre nem látott feladatok miatt a projekt ütemezése eltolódik, a feladatok a tervezetthez képest később valósulnak meg	bármely tevékenység	1	10	10	A tevékenységek elvégzésének időigényét a projektmenedzsment a projekt sajátosságait figyelembe véve tervezte meg. Az időigény meghatározása során a pályázó jelentősen támaszkodott korábbi tapasztalataira.
	Elhúzódozó projektkezdés szerződéskötés hiányában	foglalkozások, szerződéskötés	3	8	24	Hatékony kommunikáció, elkerülés.
Pénzügyi	A támogatás nem érkezik meg a szükséges időben	bármely tevékenység	2	20	40	Folyamatos forrásfeltárás, pályázatok készítése, támogatók megnyerése.
Szervezeti						

VEKOP-7.3.4-17, Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért
1. sz. melléklet – Szakmai terv

	Program menedzsment tag/szakértő kiválása a menedzsmentből	bármely tevékenység	1	8	8	Elfogadás, új menedzsmenttag keresése
	A szakmai megvalósítók nem az elvárt színvonalon és hatékonysággal hajtják végre feladataikat.	foglalkozások	1	10	10	A foglalkozásokat tartó szakmai megvalósítók kiválasztásakor a projektmenedzsment figyelembe veszi a lehetséges, felmerülő problémákat és mindenre kiterjedően szabályozza a szakmai megvalósítók tevékenységét. A munka megfelelő színvonalú elvégzését segíti a folyamatokba épített rendszeres minőségbiztosítás. A szakmai megvalósítóknak többéves tapasztalattal kell rendelkezniük hasonló tevékenységekben.
Környezeti kockázat						
	jogszabályi kedvezőtlen változások	bármely feladat	2	5	10	Elfogadás, alkalmazkodás
	megemelkedő árak, adók, járulékok	bármely feladat	2	5	10	Elfogadás, alkalmazkodás
Kommunikációs kockázatok						
	A célcsoporthoz nem jut el kellő mennyiségű információ	kiválasztás/foglalkozások	2	8	16	Együttműködés a partnerintézményekkel a program széleskörű, sokplatformos kommunikációja érdekében.

10. Rövid- és hosszú távú hatások

A projekt RÖVID TÁVÚ HATÁSAKÉNT, a megvalósuló tevékenységekben részt vevő gyerekek új kulturális élményekkel gazdagodnak, rengeteg új kulturális inger éri őket, tudásuk és készségeik fejlődnek; ezen túlmenően intézményünk és a bevonandó 5 iskola és 1 óvoda között még szorosabb kapcsolat alakul ki.

HOSSZÚ TÁVON a bevont gyerekek jobban igénylik a különféle kulturális jellegű tevékenységeket, illetve tudásuk és készségeik további fejlesztésére törekednek a mostaniakhoz hasonló, nekik tetsző formákban.

Azt reméljük, hogy a programban részt vevő gyerekek a későbbiekben is aktívan részt vesznek az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár által szervezett programokon, illetve felnőtt családtagjaikat is elhozzák azokra.

További remélt hosszú távú cél intézményünk közművelődési és általában kultúra-terjesztői szerepének erősödése, illetve további közös projektek létrehozása az erdőkeresi és környéki partner oktatási-nevelési intézményekkel.

11. Tervezett együttműködések

A projektben a következő nevelési-oktatási intézményekkel kívánunk szorosan együttműködni a nem formális és informális tanulási alkalmak megvalósításában:

Partnereinkkel – a Ki Akarok Nyílni Óvoda (Erdőkertes), a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, a Galgamácsai Fekete István Általános Iskola, a Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium, a Gyermekliget Általános Iskola (Veresegyház), és az Erdőkertesi Neumann János Általános Iskola – olyan kölcsönös bizalmon alapuló, tartós együttműködést szeretnénk kialakítani, melynek célja a gyerekek fejlődésének minél hatékonyabb elősegítése. Ennek keretében szeretnénk megvalósítani partnereink együttműködésével különféle szakköreinket, versenyeinket, foglalkozás-sorozatainkat, kulturális óráinkat, létrehozni művészeti csoportjainkat, megszervezni nyári táborainkat, témnapjainkat.

A **Ki Akarok Nyílni Óvoda** programjának célja, hogy segítse elő a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakoztatását az életkori és egyéni sajátosságok és ez eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában is.) Töreksenek az egyenlő eséllyel történő iskolakezdés lehetőségének biztosítására, az óvoda-iskola átmenet segítésére. Azt vallják, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Többek között bábjáték, dramatizálás, drámajáték, barkácsolás, népi gyermekjátékok szerepelnek tevékenységeik közt.

A **Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** legfontosabb alapelve olyan pedagógiai gondolkodásmód és gyakorlat biztosítása, amely garantálja tanulási nehézséggel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű tanulók hátránykompenzálását, az általános iskolai tananyag megfelelő színvonalú elsajátítását és a további szakmai tanulmányokra való alapos felkészülést. A cél a tanulók teljes körű fejlesztése, a fogyatékoság mértékének és irányultságának, valamint a megismerő funkciók rendellenes fejlődésének figyelembe vételével. Vallják, hogy a tudás megszerzése minden tanulónak joga, a kapcsolatrendszereket pedig a méltányosság és a szolidaritás alapján kell szervezni. Nagy hangsúlyt helyeznek a közösségfejlesztésre, továbbá a tanórán kívül sokféle szabadidős programot igyekeznek biztosítani a tanulóknak (szakkörök, kézművesség, kulturális programok stb.)

A **Galgamácsai Fekete István Általános Iskola** az egyéni képességek, készségek kibontakoztatása mellett a közösség iránti felelősség, a toleráns, megértő attitűd fejlesztését tűzte ki célul. A tárgyi tudásnak, a tanulás értékének, a másságnak elfogadtatása szintén hangsúlyos programjukban.

Alapvetőnek tartják a felkészítést az információs társadalom elvárásaira, illetve az önművelés (élethosszig tartó tanulás) képességének és igényének kialakítását. Prioritásuk a NAT-ban rögzített kulcskompetenciák kialakítása, fejlesztése a kompetencia alapú oktatás segítségével.

Vallják, hogy a képességek teljes kibontakoztatását elő kell segíteni minden tanítónak, tanárnak. A tehetséges tanulót abban kell segíteni, hogy megtalálhassa a tehetségének leginkább megfelelő fejlesztési formát, lehetőséget. A tanórák mellett versenyfelkészítést, szakköröket, tehetséggondozást, tanórán kívüli programokat kínálnak.

A Fóti Népművészeti Szakgimnázium és Gimnázium képzésének alappillére a magyar népi kultúra, amely az évezredek során kikristályosodott tartalmi és formai világával biztos alapot nyújt bárkinek e művészeti tevékenységek gyakorlati műveléséhez a későbbiek során. Céljuk többek közt közvetíteni a nemzeti értékeket, megőrizni a hagyományokat, lehetőséget biztosítani az önkifejező művészeti tevékenység gyakorlására; és a diákokat nem csak tankönyvi ismeretekhez juttatni. Felzárkóztatást kínálnak a különleges bánásmódot igénylő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknek; fejlesztési lehetőséget adnak a tehetségeseknek. Tanórán kívül kulturális eseményeket, foglalkozásokat, intézménylátogatásokat, klubokat egyaránt ösztönöznek.

A veresegyházi **Gyermekliget Általános Iskola** alapítványi fenntartású iskola. Az iskolában a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése, valamint a tanulók teljes személyiségének fejlesztése a legfontosabb feladat. Különböző tevékenységek szervezésével a gyermekek számára hozzáférhetővé teszik a kultúra teljes rendszerét. Egyéni tanulásszervezés, differenciált csoportbontás segíti a különböző fejlettségű, tempójú, eltérő képességekkel rendelkező tanulóik előrehaladását. Szakköri, fakultációs órák keretében biztosítják a lehetőséget a tanórán kívüli tevékenység szélesítésére. Nagy figyelmet fordítanak a tanulók teljes személyiségének fejlesztésére, valamint korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítására és bővítésére.

Az **Erdőkertesi Neumann János Általános Iskola** fontosnak tartja felkelteni és ébren tartani a tanulási kedvet személyre szabott módszerek alkalmazásával. Törekednek a tehetségek, egyéni adottságok felismerésére, kibontakoztatására, a szorgalmas, kitartó munka igényének kialakítására. Művelt, tájékozott, folyamatos tanulásra, továbbképzésre alkalmas, fizikailag edzett fiatalokat kívánnak nevelni, akik az iskolánkban megszerzett ismeretek által személyiségfejlődésük vonatkozásában is „európaivá” válnak. Nevelési alapelvük a hazafiság, a hazaszeretet, a nemzeti identitás, adott esetben kisebbségi identitás és tolerancia kialakítása, gyakorlása. A tehetség, képesség kibontakoztatását egyebek mellett szakkörök, versenyek, szabadidős programok révén ösztönzik.

12. Fenntarthatóság

Vállaljuk, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig évente és együttműködő intézményenként legalább egy, az együttműködési megállapodásban szereplő, a projektben kifejlesztett foglalkoztatási formát továbbra is megvalósítunk (az adott foglalkozási formára vonatkozó kritériumok betartásával), és ez nem egyszeri rendezvény lesz. Az intézményekkel közösen választjuk ki, a projekt visszajelzései alapján, hogy konkrétan mely foglalkozásokat valósítjuk meg a fenntartási időszak során.

Számításaink szerint amennyiben a projekt leteltével is folytatni óhajtjuk a tevékenységeket, akkor azok főbb költségei a következők:

- 1 fő szakmai megvalósító: 50-80.000 forint/hó + 22% járulékok
- 1 darab kulturális program: 120-140.000 Ft+ 27% áfa/alkalom

Ezeket a normál működési költségeinkből tervezzük fedezni.

13. Projektmenedzsment

Vállaljuk, hogy a projekt menedzsmentjének ellátása érdekében a projekt teljes hossza alatt biztosítjuk a projektmenedzser és a pénzügyi vezető rendelkezésre állását.

A **projektmenedzser** feladatait Tóth Nikoletta látja el, heti 4 órás önkéntes megállapodás keretében, a projekt teljes hosszában.

Tóth Nikoletta okleveles közgazdász, diplomáját 2000-ben szerezte az akkori Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Társadalomtudományi Karán (nemzetközi kapcsolatok – Európa szakirány, kommunikáció mellékszakirány). Intézményi koordinátorként dolgozott az ELTE Nemzetközi Kapcsolatok Osztályán, 2001. és 2009. között az EU Kultúra keretprogramjával kapcsolatos nemzeti koordinátori feladatokat látta el a KultúrPont Irodánál; 2010. óta a Kettőspont Alapítvány elnöke.

Projekt tapasztalatához tartozik többek között a Színház és Filmművészeti Egyetem TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0031 számú, Az SZFE Doktori Iskola fejlesztése és aktív integrálása az európai mesterképzési programokba című projektjében a projektmenedzseri feladatok ellátása (23 hónap), illetve a Kettőspont Alapítványnál az NKA 3039/01486 „XV. Budapesti Big Band Fesztivál” projekt projektmenedzseri feladatai (5 hónap), valamint az NKA A2013/N2800 Bartók és a népzene – népzene „újragombolva” projektmenedzseri feladatai (4 hónap).

A projekt **pénzügyi vezetője** a teljes időtartam alatt heti 5 órás munkaszerződés keretében Csákiné Som Beatrix lesz, aki 2002-től mérlegképes könyvelő vállalkozási szakon, 2007-ben pedig közgazdász-diplomát szerzett a Károly Róbert Főiskolán.

1992-től (jelenleg is) pénzügyi irodavezető Erdőkertes Község Önkormányzatánál; projekt tapasztalata pl. az alábbi projektekre terjed ki (pénzügyi végrehajtás): KMOP-5.2.1/A-09-2009-0017 „Erdőkertes közparkjának rekonstrukciója” (2010/11, 13 hó), ÁROP-3.A.1/A-2008-0038 Erdőkertes Község Polgármesteri Hivatalának szervezetfejlesztése (2010/11, 14 hó), KMOP-4.6.1-2007-0029 A Ki akarok nyílni Óvoda 330 férőhelyes új épületének létesítése Erdőkertes (29 hó), TÁMOP-3.2.3-09/2KMR-2010-0012 „Építő közösségek - A Művészetek Háza Gödöllő és az Erdőkertesi Faluház és Könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése az élethosszig tartó tanulás érdekében (2010-12, 19 hó), TÁMOP-3.3.2-08/1-2008-0005, Esélyegyenlőségi programok támogatása Erdőkertes (22 hó, 2008-2010), TÁMOP-3.1.4-08/1-2009-0001, A Ki akarok nyílni Óvoda módszertani fejlesztése (12 hó, 2009-2010).

A pénzügyi vezető felelős a projekt pénzügyei stratégiájának kidolgozásáért, a pénzügyek általános és átlátható kezeléséért, a szükséges kimutatások, dokumentációk és mérlegek elkészítéséért, a kiadások hatékony ütemezéséért. A projektmenedzser az esélyegyenlőség megteremtéséért, mint esélyegyenlőségi munkatárs felelős, emellett fő feladata a projekt tevékenységi köreinek sikeres menedzselése, népszerűsítése.

14. Esélyegyenlőségi és környezetvédelmi szempontok

A projekt tervezése és megvalósítása során figyelembe vesszük, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettjeként a projektekre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartjuk, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizzük, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetjük.
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációban és viselkedésben esélytudatosságot fejezünk ki: nem közvetítünk szegregációt, csökkentjük a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- Esélyegyenlőségi munkatársat, felelőst alkalmazunk a projektben – ezeket a feladatokat is a projektmenedzser látja el.